

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma:	4.Kf.700.041/2025/15.
A felperes:	felperes (felperes címe)
A felperes képviselője:	felperesi képviselő hozzátartozó (felperes címe)
Az alperes:	helység1 Község Önkormányzata (alperes címe)
Az alperes képviselője:	dr. Venguszt Beatrix egyéni ügyvéd (alperesi képviselő címe)
A per tárgya:	közzszolgálati jogviszonyból származó szabadságmegváltással kapcsolatos közigazgatási jogvita elbírálása
A fellebbezést benyújtó fél:	alperes (53. sorszám alatt)
A fellebbezéssel támadott határozat:	Veszprémi Törvényszék 5.K.700.208/2023/52. számú ítélete

Í t é l e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett részében helybenhagyja.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes– a helyi önkormányzati képviselői választások eredményeként – 2019. október 13. napjától az alperessel főállású polgármester munkakör betöltésére közzszolgálati jogviszonyt (a továbbiakban: jogviszony) létesített; a munkáltatói jogokat felette helység1 Község Önkormányzatának Képviselő-testülete (a továbbiakban: képviselő-testület) gyakorolta; a munkáját általános munkarendben, kötetlen munkaidőben, 780.000 forint

besorolási illetmény ellenében végezte. A felek közötti jogviszony – az időközi választás következményeként – 2022. december 4-i hatállyal megszűnt.

[2] A képviselő-testület a felperes által igénybe vehető évi rendes szabadság ütemezéséről, jóváhagyásáról és kiadásáról a jogviszony fennállása alatt döntést nem hozott, az évek alatt felhalmozódott szabadságnapokat a felperesnek – 27 nap kivételével – nem adta ki; azokat a jogviszony megszűnésekor nem váltotta meg.

A kereset, a védírat

[3] A felperes módosított keresetében az alperest szabadságmegváltás címén – késedelmi kamattal növelt – 3.402.080 forint megfizetésére kérte kötelezni. Arra hivatkozott, hogy az alperes a jogviszonya fennállása alatt a központosított illetményszámfejtési rendszerben is rögzített, több éven keresztül felhalmozódott 95 nap évi rendes szabadságát nem adta ki, azt a jogviszonya megszűnését követő 40 napon belül nem váltotta meg. A követelésének összegét a 780.000 forint besorolási illetménye alapján számított távolléti díja egy napra eső összegének (35.864 forint) alapulvételével jelölte meg.

[4] Az alperes védíratában a kereset elutasítását kérte; annak jogalapját és összecszerúságát is vitatva. Hivatkozása szerint a polgármester munkaideje nem kötetlen; a szabadság ütemezésének és megállapításának előterjesztése tekintetében a felperesi nyilatkozat a valóságnak csak részben felel meg, ugyanis a jogviszonya fennállása alatt minden évben több napot vett igénybe, mint amennyi a szabadságtömbben általa feltüntetésre került. Nem vitatta, hogy a szabadság ütemezésére vonatkozóan a képviselő-testület határozatot nem hozott; ugyanakkor azt állította, hogy a döntéshozatalt a felperes akadályozta (az ütemtervet nem tartotta be, a szabadság igénybevételét érintően más lehetőséget nem kínált fel), a munkaidejében magánprogramokon (külföldi utak, rendezvény1 rendezvény) vett részt, valamint oktatási tevékenységet folytatott.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperest – szabadságmegváltás címén – 3.368.182 forint megfizetésére kötelezte. Azt meghaladóan a keresetet elutasította. Döntését a közszolgálati tisztviselőkről szóló 2011. évi CXCV. törvény (a továbbiakban: Kttv.) 225/A. § (1) bekezdésére, 225/C. § (1)-(4) bekezdéseire, 225/L. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Kttv. 9. § (1), (3) bekezdéseire, 106. § (1) bekezdésére, 107. §-ára, az Alapjogi Charta 31. cikk (2) bekezdésére, valamint az Alaptörvény XVII. cikk (4) bekezdésére alapította. Rámutatott, hogy a főállású polgármester foglalkoztatási jogviszonya képviselő-testületi választás eredményeként létrejött, sajátos közszolgálati jogviszony; a polgármester évi 25 munkanap alapszabadságra és 14 munkanap pótszabadságra jogosult; amelynek kiadására és igénybevételére a Kttv. speciális szabályai irányadók. Rögzítette, hogy abban a kérdésben

kellett állást foglalnia, hogy a jogviszony fennállása alatt a felperest megillető szabadságnapok kiadására sor került-e; amennyiben nem, azok megváltása a jogviszony megszűnését követő 40. napon belül megtörtént-e. Hivatkozott az egységes bírói gyakorlatra, amely szerint a polgármesteri ciklus végén fennmaradó szabadságmegváltás iránti igény megalapozott, amennyiben a munkáltató nem tudja bizonyítani, hogy a szabadságnapokat kiadta, illetőleg azokat a jogviszony megszűnésekor megváltotta (Kúria Kfv.III.39.065/2021/4.). A szabadság nyilvántartásának pontos és szabályos vezetésére vonatkozó kötelezettségét az irányadó jogszabályi rendelkezések a munkáltatóra (polgármester esetében a jegyzőre) telepítik. A pontos nyilvántartás a szabadság kiadását hitelt érdemlően tanúsítja, lehetővé teszi annak ellenőrzését, valamint a bérszámfejtés alapjául szolgál. A perbeli esetben az alperes feladata volt a szabadságnapok nyilvántartásának dokumentálása, az adattartalom megfelelőségének biztosítása; aki azonban a szabadság hiteles nyilvántartására, ütemezésének jóváhagyására és kiadására vonatkozó kötelezettségének teljesítését bizonyítani nem tudta. Alaptalanul hivatkozott arra is, hogy mivel a felperes a szabadság ütemezését elmulasztotta és a szabadság igénybevételével kapcsolatos tájékoztatási, bejelentési kötelezettségét megszegte, munkáltatóként a szabadságnapok kiadása és megváltása alól mentesül. A munkáltatónak ugyanis nem csak a tervezett, hanem az ütemterv szerinti vagy esetlegesen attól eltérően kiadott, illetve a ki nem adott szabadságnapok körében is hitelt érdemlő okirati bizonyítékokkal kell rendelkeznie. Az alperes megalapozatlanul hivatkozott továbbá arra is, hogy a szabadság megváltása iránti kötelezettsége alól azon ok folytán is mentesülhet, hogy a felperes a szabadságnapokra vonatkozó ütemtervét a képviselő-testületi ülés napirendi pontjaként nem tűzte ki és azt szavazásra nem bocsátotta. E nyilatkozatának a felperes által csatolt pendrive-on szereplő felvétel is ellentmond. Rámutatott továbbá, hogy a jegyzői beosztás betöltésének átmeneti hiánya az alperest a kötelezettségei alól szintén nem mentesítheti. Az alperes a kereseti kérelemmel összefüggésben alaptalanul hivatkozott a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) alkalmazhatóságára is, ugyanis a perbeli esetre a Kttv. rendelkezései irányadók; a szabadságmegváltás iránti igény a közszolgálati jogviszonnyal, nem pedig a polgármesteri tisztség Mötv. szerinti kötelezettségeivel függ össze. A Kúria Kf.III.45.061/2022/4. számú eseti döntésére utalással kiemelte, hogy a szabadság kiadásának és megváltásának kérdését a Kttv. felróhatóságtól függetlenül rendezi. Erre tekintettel annak nincs relevanciája, hogy a felperes az éves szabadságra vonatkozó ütemtervét képviselő-testületi szavazásra bocsátotta-e; azaz a felróhatóság tisztázására irányuló bizonyítási eljárás lefolytatása szükségtelen, az alperes e körben előterjesztett bizonyítási indítványai indokolatlanok. Amennyiben a képviselő-testület a szabadságot nem az ütemezés szerint szándékozott jóváhagyni, meg kellett volna határoznia, hogy a felperes azt – az ütemtervtől eltérően – mikor veheti igénybe. A szabadság kiadása alapvetően okirati bizonyítás útján igazolható. A felperes a perbeli időszakban mindösszesen 27 nap szabadságot vett igénybe; az alperes a szabadságtömbben rögzített szabadságnapoknál több nap kiadását roaming híváslista, elektronikus levelek, közösségi hálózatl fotódokumentáció és tanúvallomások alapján kétséget kizáróan nem bizonyította; e bizonyítékok a hiteles adatokon nyugvó munkáltatói nyilvántartást nem helyettesíthetik. A felperes által ténylegesen igénybe vett – az alperes által vitatott – szabadságnapok számát és időpontját a perben kihallgatott tanúk egyike sem tudta pontosan megjelölni; azok alapján – az alperesi nyilatkozattal ellentétben – azonban megállapítható volt, hogy a felperes 2019. november 8.-11. napjai közötti időszakban országlországon tartózkodott, amely időtartam alatt a neki e-mailen megküldött iratok felhasználásával (összeférhetetlenségi, méltatlansági, pályázati, építéshatósági ellenőrzési és a 2019. november 15-i alakuló ülés javított meghívója ügyében) hivatali ügyintézkést végzett; mint ahogyan az ukrainai háború kitörését követően a helység2ban eltöltött időtartam alatt is. Figyelemmel arra, hogy a felperes polgármesterként a

munkaköri feladatait nem volt köteles minden nap a hivatalban ellátni, az önkormányzat ügyében a hivatali helyiségtől távol is tartózkodhatott, ezért a ország-lországban és helység2ban eltöltött időt munkaidőnek kell tekinteni. Az a körülmény pedig, hogy a felperesnek kiküldetési rendelve nye nem volt, szintén nem jelenti azt, hogy e napokon szabadságon tartózkodott. Az alperes 2020. június 1. (pünkös dhétfő) napjára vonatkozóan olyan fotót csatolt bizonyítékként, amikor a felperes egy kerékpárút-átadó ünnepségen vett részt; a 2020. július 28.-30. közötti időszakot érintően a tényállításait beazonosíthatatlan fotódokumentációval kívánta igazolni, amit szintén nem fogadott el. Az alperes vitatott szabadságnapként 2020. október 7. napját tévesen tüntette fel; ami valójában a perbeli időszakkal nem érintett 2019. október 7. napja volt. A 2021. évre vonatkozóan csatolt roaming híváslistát a további szabadságnapok kiadásának alátámasztására ugyancsak nem találta alkalmasnak; megállapítása szerint az a megadott napokhoz nagyobb részben nem kapcsolódott. Az alperes az eljárás során – a Kttv. 225/C. § rendelkezéseivel ellentétben – megalapozatlanul állította azt is, hogy a felperes az előző évből megmaradt szabadságnapjait a tárgy évi rendes szabadságnapjaihoz jogszerűtlenül számította hozzá. A tanúk arról egybehangzó nyilatkozatot tettek, hogy a felperesnek minden évre vonatkozóan volt áthozott szabadsága, az ily módon összesített szabadságot azonban a képviselő-testület nem fogadta el. A megyei Kormányhivatal kormány megbízottjának tájékoztatását nem tekintette jogforrásnak. Az rendezvény rendezvény kapcsán megállapította, hogy az nem igényelt egész napos elfoglaltságot, többségében az esti órákra esett. Az alperes azon hivatkozását, miszerint a felperes vállalkozói tevékenysége kapcsán közelebbről meg nem jelölt további szabadságnapokat kellene megállapítani és kiadottnak tekinteni, szintén alaptalannak találta. A felperes oktatási, vizsgáztatási tevékenysége és a tanulmányai teljesítése során felmerülő – az alperes által pontosan meg nem határozott – napok tekintetében a további bizonyítást a felperes által csatolt órarendre, a kötetlen munkaidejére, a 2020. március 4. napjától 2022. február 27. napjáig megvalósult online oktatásra hivatkozással nem tartotta szükségesnek. személyl1től, személy2től és személy3től származó írásbeli nyilatkozatoknak, valamint a felperes hivatali utódjának a felperes tevékenységére vonatkozó értékelésének jelentőséget nem tulajdonított. A fentiek szerint figyelembe vett és értékelt bizonyítékok alapján 95 nap szabadság kiadásának és megváltásának hiányát állapította meg. A kereset összegszerűségéről való döntéshozatal során a felperes 780.000 forint besorolási illetményéről szóló közszolgálati jogviszony-igazolást és a 2022. évi bérkartont vette alapul, a kereseti kérelmet e számítási adatokon felül meghatározott részében megalapozatlannak találta.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[6] Az alperes fellebbezésében – az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás hiányosságára, a bíróság téves jogértelmezésére, valamint az érdemi döntés irányadó jogszabályi rendelkezésekbe ütközésére hivatkozással – az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a kereset elutasítását kérte. Jogszabálysértésként a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 2. § (2), (6) bekezdéseit, 62. §, (1) bekezdését, 78. § (1)-(3) bekezdéseit, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 183. § (1) bekezdését, 237. §-át, 268. § (1) bekezdését jelölte meg. Kérte a Kúria Kfv.45.014/2024/11. számú eseti döntésének jelen perre – analógia útján – történő alkalmazását. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság döntése a Kúria Kfv.35.196/2023/7. számú ítéletében foglaltaktól eltér, ugyanis az a jogvita elbírálásához szükséges tényállást, a bizonyítékok egyenkénti és összességében történő értékelését nem tartalmazza. Hivatkozása

szerint az elsőfokú ítélet a BH 2024.5.121. számú eseti döntésben foglaltaknak sem felel meg, miszerint a bíróságnak azokat a bizonyított vagy a felek által nem vitatott tényeket kell rögzítenie, amelyeket majd az ítélete jogi indokolási részében a jogszabályokkal ütköztet. Az elsőfokú ítéletnek sem a tényállási, sem pedig az indokolási részében nem szerepelt az a perdöntő megállapítás, hogy a felperes a szabadságtömböt maga vezette; a szabadságot saját maga részére jogellenesen határozta meg. Az elsőfokú bíróság jogszabálysértő módon azt sem vizsgálta, hogy a szabadság ütemezése hogyan történt, továbbá annak sem tulajdonított jelentőséget, hogy a felperes a szabadságolási tervezetét a képviselő-testületi tagokkal nem közölte. A tényállást hiányosnak tekintette abban a vonatkozásban is, hogy azon időszakokat, amikor az önkormányzatnál jegyzőt nem foglalkoztattak, az elsőfokú bíróság érdemi döntésében nem szerepeltette. A felperes 2019. október 13. napjától járó időarányos szabadságát – az elsőfokú ítéletben foglaltaktól eltérően – nem állapította meg, arról határozatot nem hozott. Utalt a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 6. §-ára is, ami szerint a bíróság határozata mindenkire kötelező; az ítélet indokolásából a rendelkező részben foglalt döntés indokának ki kell tűnnie, a fél annak ismeretében gyakorolhatja az Alaptörvényben biztosított jogorvoslati jogát. Azt is kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság a csatolt okirati bizonyítékokat teljes körűen nem vizsgálta meg, azok egymáshoz való viszonyának nem tulajdonított jelentőséget. Az elsőfokú ítélet súlyos hibája, hogy a polgármester és a képviselő-testület viszonyát más foglalkoztatási jogviszonnyal azonosította, a felperes magatartását – az egybehangzó tanúvallomások ellenére – nem értékelte. Az elsőfokú bíróság az ítéletében jogszabálysértő módon annak sem adta magyarázatát, hogy a perbeli esetben a Mötv. rendelkezései miért nem alkalmazhatók. Nem értett egyet azon megállapítással, miszerint a polgármester kötetlen munkarendben dolgozik; álláspontja szerint ugyanis a felperes munkaideje a Kttv. 6. § 25. pontja, 89. § (1) bekezdése, 96. § (1) bekezdése szerint előírt hivatali munkaidőhöz igazodott. A polgármester számára a hivatalban történő személyes megjelenés kötelező, kivéve azt az esetet, amikor a feladatait az önkormányzat érdekében kiküldetésben vagy az önkormányzat egyik intézményében teljesíti. A felperes országlországi tartózkodása nem minősült önkormányzati kiküldetésnek. A COVID járvány idején kihirdetett veszélyhelyzettel összefüggésben utalt arra, hogy a felperes a képviselő-testület felette gyakorolt munkáltatói jogkörével kapcsolatban saját maga munkáltatójaként jogszerű döntést nem hozhatott. Tekintettel arra, hogy a felperes jogi végzettséggel rendelkezik, a jogok gyakorlása és a kötelezettségek teljesítése során, a jog ismerete és betartása terén az elvárás vele szemben magasabb szintű. Utalt arra is, hogy az elsőfokú ítéletben a védirat összefoglalója félrevezető tartalmú. A képviselő-testület a szabadság kiadására a felperes magatartása okán kísérletet sem tudott tenni. Hivatkozott a Fővárosi Ítéletábra 1.Kf.700.392/2023/6. számú határozatára, amely szerint a szabadság kivételének elmaradása miatt rendeltetésellenes joggyakorlás kivételes esetben, egyedi körülmények alapján akkor állapítható meg, ha az érintett személy olyan magatartást tanúsít, amelyből a jogszabályok kijátszására irányuló szándéka egyértelműen kitűnik. Hivatkozott továbbá a Kúria Kfv.III.45.014/2024/11. és Kf.III.45.061/2022/4. számú eseti döntéseire is, amelyek a szabadság kiadása kapcsán a feleket terhelő jóhiszeműség, tisztesség és kölcsönös együttműködés kötelezettség elvét fogalmazzák meg. A csatolt jegyzőkönyvekből kitűnik, hogy a felperes a képviselő-testület kifejezett, többszöri érdeklődésére sem tanúsított jogkövető magatartást. Téves az az elsőfokú ítéleti következtetés is, miszerint a felperes szabadságnapjait hiányosan tartotta nyilván, amelyre tekintettel a kiadott szabadság mértékét pontosan nem tudta meghatározni. A helyes következtetés az lett volna, hogy a kiadott szabadság mértékét – a törekvése ellenére – a felperes rendszeresen és konzekvensen tanúsított, felróható magatartása miatt nem tudta nyomon követni. Hivatkozott arra is, hogy az általa csatolt roaming hívásokról szóló lista – nem vitatottan – a felperes hívásait tartalmazta, amelynek pontosítására az elsőfokú bíróság nem hívta fel; a

fotódokumentáció beazonosíthatósága érdekében további bizonyítást nem rendelt el; a védírat A/6. és A/7. sorszámú mellékletét képező okiratok tartalmát figyelmen kívül hagyta. Az elsőfokú ítélet a tanúvallomásokat összefoglalóan nem tartalmazza; azok – irreleváns részeket tartalmazó – ismertetése a bizonyítékértékeléssel összevegyül. Álláspontja szerint a kormány megbízott tájékoztatóját bizonyítéknak, nem jogforrásnak kell tekinteni. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az rendezvény1 rendezvénnyel érintett szabadságnapok tekintetében nem kereste meg a szervezőt. Kifogásolta továbbá, hogy a törvényszék váratlan eljárási fordulatokkal zajló pert vezetett; tanúl tanúkihallgatását követően további nyilatkozat megtételére nem hívta fel; a felperes által csatolt pendrive tartalmát a tárgyalás berekesztéséig nem ismerhette meg, az arra vonatkozó észrevételeit az érdemi döntés meghozataláig nem tehette meg.

[7] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Állította, hogy az alperesi jogi képviselő a fellebbezés benyújtására érvényes meghatalmazással nem rendelkezett. Az ügy érdemét érintően – álláspontja szerint – a törvényszék a tényállást megfelelően állapította meg, az abból levont jogkövetkeztetése helytálló. Hivatkozott arra, hogy az alperes az elsőfokú eljárás során rosszhiszemű pervitelt folytatott; a fellebbezése az azt megalapozó jogszabálysértést – a jogszabályhely pontos megjelölésével, – valamint azt a közzétett kúriai határozatot és annak azt a részét, amelytől az ítélet jogkérdésben eltér, pontosan nem tartalmazta. A Kttv. 89. § (1) bekezdése alapján a polgármester munkaideje napi 8, heti 40 óra, azonban a jogalkotó a Kttv. munkaidő beosztásra vonatkozó 91. § - 92. §-ait a polgármester esetében nem rendelte alkalmazni. Egyebekben megjegyezte, hogy a munkaidő beosztásra vonatkozó tényállításait tanúl tanúvallomása is alátámasztotta; aszerint „a heti 40 órát biztosan kidolgozta, de gyakran hétvégén is dolgozott”. Előadása szerint az alperes fellebbezésében ügyszabadság nélkül hivatkozott a Kúria Kfv.35.196/2023/7. számú eseti döntésére; továbbá azt kifogásolta, hogy az alperes a szabadságmegváltásra vonatkozó száml határozattal elrendelt belső ellenőri jelentést sem ő, sem pedig a bíróság rendelkezésére nem bocsájtotta. Az alperes fellebbezésében valótlán állította azt is, hogy a szabadság ütemezését nem terjesztette elő, mint ahogyan azt is, hogy a csatolt pendrive tartalmát a munkáltató nem ismerte. Tévesnek tartotta azon alperesi hivatkozást is, miszerint mivel a képviselő-testület a szabadság kiadásáról és megváltásáról döntést nem hozott, ezért a felhalmozódott évi rendes szabadságnapok nem illetik meg. Megjegyezte, hogy a képviselő-testületnek az éves szabadság megállapításáról szóló nemleges döntései mögött indoklás nem volt, mely azokat jogszerűvé tehetné volna. (EBH2014.M.11.). Az alperes által hivatkozott Kúria Kfv.III.45.014/2024/11. számú döntése a jogkérdés tekintetében a fellebbezés alapjául szolgáló elsőfokú ítélettel teljes mértékben eltér, így az jelen ügyben nem alkalmazható.

A másodfokú bíróság döntése és annak jogi indokai

[8] A fellebbezés – az alábbiak szerint – nem alapos.

[9] A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet a Kp. 108. § (1) bekezdése alapján, a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem keretei között vizsgálta felül. Az alperes

fellebbezésében az elsőfokú ítélet keresetet elutasító részét nem támadta, így a felülbírálat e rendelkezést nem érintette. Megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perbeli tényállást helyesen állapította meg, a jogvita szempontjából releváns jogszabályi rendelkezéseket felhívta, azokat megfelelően alkalmazta, az ítéletének indokait részletesen kifejtette, amellyel a másodfokú bíróság szintén egyetértett. A fellebbezésben előadottakra tekintettel az alábbiakat emeli ki.

[10] A felperes fellebbezési ellenkérelmében foglaltakra tekintettel az ítéltábla rögzíti, hogy az alperes fellebbezése – szabályszerű ügyvédi meghatalmazásra tekintettel – érdemben elbírálható. A képviseleti jog igazolásának szabályszerűségét a bíróságnak a Kp. 26. § (1) bekezdés alapján alkalmazandó Pp. 70. §-a alapján az eljárás bármely szakaszában hivatalból vizsgálnia kell. A Mötv. 41. § (1) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat jogi személy, amelyet polgármester képvisel. A peres (fellebbezési) eljárásban az alperes perbeli képviseltére szóló ügyvédi meghatalmazást – a képviselő-testület határozatszám számú határozata alapján – az alperes jelenlegi polgármestere írta alá. A vármegyei Kormányhivatal szám2 iktatószámú tájékoztatása szerint a képviselő-testület e határozata kapcsán a Mötv. 132. §-ában foglalt törvényességi felügyeleti eszközzel nem élt, így a felperes által a másodfokú eljárásban azzal összefüggésben megfogalmazott aggályok nem voltak figyelembe vehetők.

[11] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítéletet eljárásjogi és anyagi jogi szempontból egyaránt támadta. Ahhoz, hogy az ítéltábla az elsőfokú ítélet jogszerűségéről állást tudjon foglalni, mindenekelőtt abban a kérdésben kellett döntenie, hogy az elsőfokú bíróság az érdemi határozatát az eljárásjogi szabályok betartásával hozta-e meg.

[12] Az alperes fellebbezésében eljárásjogi szabálysértésként a Kp. 2. § (2) és (6) bekezdéseinek megsértését alaptalanul állította. A Kp. 2. § (2) bekezdéséhez fűzött magyarázata szerint a tisztességes eljáráshoz való jog az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglaltakból következik. Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz fűződő jogot a 22/2012. (V. 11.) AB határozata alapján az Alaptörvénnyel összefüggésben is érvényesen, a különböző nemzetközi dokumentumok és a hozzájuk fűződő nemzetközi joggyakorlat, különösen az Emberi Jogok Európai Bírósága joggyakorlata által inspirálva, az eljárás egészének minőségeként azonosította. E minőségben a jogérvényesítéssel kapcsolatos eljárások valamennyi garanciális eleme meg kell jelenjen. Ezért egy eljárás összességében akkor minősíthető „tisztességesnek”, ha abban magával a bírósággal összefüggő, a bíróság előtti eljárással kapcsolatos, az eljárásban részt vevő ellenérdekű felek helyzetének kiegyensúlyozását szolgáló garanciák érvényesülnek. A döntés a „fair” eljárás követelményét és a pártatlan bírósághoz való jogot mindaddig nem sérti, amíg a törvényben rögzített – anyagi és eljárási – feltételeket szem előtt tartja, az önkényességet és annak látszatát is kizárja, az objektív kritériumokat okszerűen mérlegeli, és abból a mérlegelés szempontjai világosan és egyértelműen kiviláglanak (Kúria Kpkf.37.739/2012/2.).

[13] Az alperes fellebbezésében kifogás tárgyává tette azt is, hogy az elsőfokú bíróság a felperes által a tárgyalás berekesztése előtt csatolt pendrive tartalmát vele határidőben nem

ismertette meg, amely szabálysértés az ügy érdemére szintén kihatott. A bírói gyakorlat a tisztességes eljáráshoz való jog egyik elemeként kezeli a Kp. 2. § (6) bekezdéséből fakadó elvárást, miszerint a bíróság köteles gondoskodni arról, hogy a felek minden, az eljárás során előterjesztett kérelmet, jognyilatkozatot, valamint a bírósághoz benyújtott okiratot megismerhessenek és azokra – törvényben előírt időn belül – nyilatkozthassanak. E jogot kizárólag az a bírói mulasztás sérti, amely a felek perbeli cselekményeit akadályozza, illetve azokat szükségtelenül, aránytalanul korlátozza. Az ítéltábla e fellebbezési kifogással összefüggésben megállapította, hogy a törvényszék az ítéletének indokolása során annak magyarázatát ugyan valóban nem adta, hogy a felperes által – a tárgyalás berekesztése előtt – csatolt pendrive tartalmát érintően az alperest nyilatkozat, észrevétel megtételére miért nem hívta fel, azonban e bizonyítási eszközt az ítélethozatalt követően az alperes rendelkezésére bocsátotta, ezáltal megnyitotta annak lehetőségét, hogy a fellebbező fél az abban foglaltakat a jogorvoslati kérelmében értékelje. Az alperes azonban annak tartalmával összefüggő nyilatkozatot a fellebbezésében nem tett; e körben olyan hivatkozása nem volt, ami az elsőfokú ítélet érdemére – a Kp. 2. § (6) bekezdésében foglaltak megsértése miatt – kihatással lett volna. Az ítéltábla megjegyzi, hogy az indokolási kötelezettség kizárólag az ügy elbírálása szempontjából jelentős, a felek egyértelmű álláspontját kinyilvánító jogi következtetés és azt koherens rendszerben levezető, jogszabályi hivatkozással alátámasztó, határozott perbeli előadások esetében várható el, a pertárgyi fellebbezés e körben azonban e kritériumnak nem felelt meg.

[14] Az alperes sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság az önkormányzat jelenlegi polgármesterének személyes meghallgatását a tárgyalás berekesztését megelőzően foganatosította, annak ellenére, hogy személy⁴ polgármester az első tárgyalást kivéve valamennyi tárgyaláson megjelent. Az ítéltábla e hivatkozást a Kp. 71. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltak alapján nem fogadta el, tekintettel arra, hogy az irányadó törvényi rendelkezés szerint a tárgyalást az elnök (perbeli esetben egyesbíró) vezeti; a bizonyítási cselekmények, valamint a felek meghallgatásának, a tanúk kihallgatásának sorrendjét is ő határozza meg. A peres felek erre alapítottnan jogszerű kifogást nem emelhetnek.

[15] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás hiányosságára és pontatlanságára is hivatkozott. A másodfokú bíróság e fellebbezési kifogást sem találta megalapozottnak, e körben mulasztást szintén nem állapított meg, figyelembe véve azt, hogy a törvényszék a tényállás megállapítása céljából széleskörű bizonyítást folytatott le, amely során a felek nyilatkozatait és a szükséges okirati bizonyítékokat beszerezte, a felperes személyes meghallgatását és a per érdemi eldöntését segítő tanúkihallgatásokat foganatosította. Az ítéltábla rámutat, hogy a szabadságmegváltás iránti kérelem elbírálása során a bíróságnak nem feladata a képviselő-testületi ülések szabályszerű lefolytatásának vizsgálata, mint ahogyan jelen per tárgyát a felperesre vonatkozó munkaidő-nyilvántartási adatok (ide tartozóan az rendezvény¹ rendezvényen való jelenlét, külföldi utak, a felperes egyetemi tanulmányainak és egyetemi oktatásainak időpontjai és időtartamai) ellenőrzése sem képezhette. E körben megjegyzi, hogy jelen ügyben az sem bírt jelentőséggel, hogy az alperes a felperest milyen munkarendben foglalkoztatta; relevanciával kizárólag az alperesnél vezetett szabadságnilvántartás adatainak és gyakorlatának megfelelőségére vonatkozó kérdés bírt, az eljáró bíróság helyesen e körben folytatta le az eljárását.

[16] Az ítéltábla a fent hivatkozott eljárási szabálysértésekre hivatkozásokon túl nem fogadta el az alperesnek az indokolási kötelezettség megsértésére alapított érvelését sem. A Pp. 346. § (4)-(5) bekezdései szerint az ítélet indokolása a bíróság által megállapított tényeket, a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmeit, nyilatkozatait és azok alapjának rövid ismertetését, az érdemi rendelkezés tartalmára történő utalást, továbbá a jogi indokolást tartalmazza. A jogi indokolásban a bíróság az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését rögzíti, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak fogadott el, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte. Az indokolási kötelezettség megsértését – ahogy arra a Kúria több határozatában (Kf.VII.39.301/2020/3., Kf.VII.39.245/2020/4., Kfv.VII.37.573/2020/5., Kf.VII.39.231/2021/5. stb.) is rámutatott, – pusztán azon az alapon nem lehet megállapítani, hogy a fél a támadott ítéletben szereplő érvekkel és jogértelmezéssel nem ért egyet.

[17] A fellebbezés alapján a másodfokú bíróság számára a felülbírálat terjedelme a Kp. 79. § (2) bekezdésével és a 78. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 279. § (1) bekezdésével összefüggésben az elsőfokú bíróság által elvégzett bizonyíték-értékelés és mérlegelés jogszerűségének, tehát megalapozottságának és okszerűségének, valamint az alperes ezzel kapcsolatos érvelésének a vizsgálatára terjedhet ki. Amennyiben a fellebbezés az elsőfokú bíróság által figyelembe vett adatok valóságát és az értékelés, mérlegelés megalapozottságát, okszerűségét nem dönti meg, azaz, ha az elsőfokú bíróság a perben lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként a rendelkezésre álló bizonyítékokat értékelte, és a mérlegelése során kirívóan okszerűtlen következtetésre nem jutott, az ítélete ezen megállapításainak felülmérlegelésére a másodfokú eljárásban nincs lehetőség.

[18] Az alperes fellebbezésében a bizonyítékok egybevetését és azok értékelését is vitatta, álláspontja szerint az indokolás a mérlegelés során irányadónak tekintett körülményeket nem tartalmazza, a lefolytatott bizonyítás és a beszerzett bizonyítékok a felperesi igény megalapozottságát nem támasztják alá. Az ítéltábla e körben rámutat, hogy amennyiben a peres fél számára az indokolás nem meggyőző, az nem a jogi indokolási kötelezettség megsértése körében, hanem az adott, alkalmazott anyagi, illetve eljárási jogszabályhelyhez kapcsolódóan, annak mikénti értelmezése szempontjából sérelmezhető.

[19] Az Alkotmánybíróság az indokolt bírói döntéshez való jogot szintén a tisztességes bírói eljáráshoz való jogból bontotta ki [7/2013. (III. 01.) AB határozat]. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint ugyanakkor a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem a szubjektív elvárásaikat is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása [30/2014. (IX. 30.) AB határozat]. Az indokolási kötelezettség azt az elvárást támasztja a bírósággal szemben, hogy a döntés indokolásának az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre és nem minden egyes részletre kell kiterjednie (Kf.VII.38.187/2021/11.). Az alperesnek e körben a Kúria Kfv.35.196/2023/7. számú –

egyébként adóhatósági tárgyú jogvitát, ezáltal aktusfelülvizsgálati pertípust érintő – precendensképes végzésére való hivatkozása nem foghatott helyt, ugyanis a fellebbezéssel támadott elsőfokú ítélet az anyagi jogszabályokat tartalmazta, a perbeli esetben megelőző eljárásról, így az abban folytatott bizonyíték értékelés jogszerűségéről nincs szó. Ugyanezen megállapítás tehető a BH2024. 121 számon közzétett esetei döntéssel kapcsolatosan, mely szintén nem ügyszoros, hiszen a Kúria naperőmű illetékfizetéssel kapcsolatos jogerős ítéletet vizsgált felül, az elsőfokú ítélettel összefüggésben jelzett egyedi eljárásjogi hiányosságok a jelen ügy kapcsán nem merülnek fel. Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítélete a jogvita elbírálásához szükséges tényállást, a bizonyítékok egyenkénti és összességében történő értékelését és az irányadó jogszabályok mikénti alkalmazására vonatkozó indokolást egyaránt tartalmazta. Az ítéltábla ennek tükrében megállapította, hogy az abban adott jogi érvelés az indokolási kötelezettség alkotmányos követelményének megfelelt, a Kp. 78. § (2) bekezdésében, 78. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 279. § (1) bekezdésében, 346. § (4) és (5) bekezdéseiben foglaltakat nem sértette meg, az alperesi hivatkozások az ítélet – lényeges eljárási szabálysértésen alapuló – hatályon kívül helyezését nem indokolták.

[20] Az ítéltábla ezt követően az elsőfokú ítélettel szemben megfogalmazott anyagi jogi kifogások megalapozottságát vizsgálta. A perben irányadó – a felek által e körben nem vitatott – tényállás szerint a felperes az alperessel fennálló közszolgálati jogviszonya alatt az őt megillető évi rendes szabadságnapokat nem teljes körben és nem a tárgyi években vette igénybe, amelynek következtében – a felek által eltérő mértékben meghatározott – szabadsága halmozódott fel. A fellebbezési eljárásban – az elsőfokú bíróság által is helyesen felismert – eldöntendő jogkérdés az volt, hogy az alperes a felperes több éven át felhalmozódott szabadságnapjainak megváltására köteles-e, amennyiben igen, annak mértéke hány napban határozható meg. A másodfokú bíróságnak a jogkérdés megválaszolásához a szabadságmegváltás jogszabályi hátterét kellett előzetesen áttekintenie; e körben a peres felek jogviszonyát szabályozó Kttv. rendelkezéseinek értelmezését az egyedi tényállással összevetve kellett elvégeznie; azaz a másodfokú eljárásban az érdemi vizsgálat arra irányult, hogy az elsőfokú bíróság jogkövetkeztetése, annak szempontjai helytállónak bizonyultak-e.

[21] Mint ahogyan arra – az alperesi hivatkozással ellentétben – az elsőfokú bíróság is helyesen rámutatott, a perben előterjesztett szabadság megváltására irányuló igény a közszolgálati jogviszonnyal, nem pedig a polgármesteri tisztség Mötv. szerinti kötelezettségeivel függ össze; ezért annak elbírálására a Kttv. VII/A. fejezetének rendelkezései irányadók.

[22] A perben nem volt vitatott, hogy a felek között fennálló, választással létrejövő foglalkoztatási jogviszony a Kttv. 225/A. § (1) bekezdése értelmében az átlagos munkaviszonytól eltérőnek, sajátosnak tekinthető; a felek álláspontja egymástól a vitatott jogintézmény értelmezése, és az esetében alkalmazott jogkövetkezmény – nevezetesen a szabadságmegváltásra vonatkozó kötelezettség – kérdése tekintetében tért el. A perben az sem képezte vita tárgyát, hogy a felperes, mint főállású polgármester tekintetében a munkáltató jogokat a jogviszony fennállása alatt a képviselő-testület gyakorolta.

[23] Mint ahogyan arra az elsőfokú bíróság is helytállóan rámutatott, a főállású polgármester foglalkoztatási jogviszonyára a közszolgálati jogviszonyra vonatkozó egyes rendelkezéseket alkalmazni kell. A Kttv. 225/C. § (4) bekezdése szerint a főállású polgármesternek az évi rendes szabadságát az esedékesség évében, de legkésőbb a következő év március 31. napjáig kell igénybe venni vagy kiadni. Emellett a – Kttv. 225/L. § (1) bekezdése alapján a polgármester foglalkoztatási jogviszonyára is irányadó – 107. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a szabadságot – a (2) és (2a) bekezdését kivéve – megváltani nem lehet. A kivételként megjelölt Kttv. 107. § (2) bekezdés b) pontja értelmében a kormányzati szolgálati jogviszony megszűnése esetén – ha a kormánytisztviselő új kormányzati szolgálati jogviszonyt nem létesít – az arányos szabadságot a jogviszony megszűnését követő 40. napon meg kell váltani.

[24] A munkaidő és a szabadság nyilvántartását a jogszabály a munkáltatóra telepíti, illetve a Kttv. arról is rendelkezik, hogy a szabadságot az esedékesség évében kell kiadni. A nyilvántartás adatai pontos és szabályos vezetésének a közszolgálati tisztviselők jogviszonyának személyügyi keretei között kiemelt jelentősége van, ugyanis az hitelt érdemlően tanúsítja a szabadság kiadását, lehetővé teszi az igénybevétel ellenőrzését, és a bérszámfejtés alapjául is szolgál. A polgármester esetében is – hasonlóan valamennyi foglalkoztatási jogviszonyhoz – a munkáltató feladata a szabadságnapok nyilvántartásának dokumentálása, mely adattartalom megfelelősége – a jogintézmény sajátos jellegéből eredően – ténykérdés, ami főként a hiteles nyilvántartáson alapuló okirati bizonyítékkal (nem roaming híváslistákkal, közösségi hálózati fotódokumentációval) és csak kivételes esetekben, meghatározott szűkebb körben az okiratok adattartalmán túli tanúvallomásokkal igazolható. Ebből következően az elsőfokú bíróság helyesen ismerte fel, hogy az alperes bizonyítási érdekkörébe tartozó kérdés, hogy a felperes részére a törvényben előírt mértékű évi rendes szabadságot a jogviszony fennállása alatt kiadta vagy azt a jogviszony megszűnésekor megváltotta. Mindez megfelel a Kp. 79. § (2) bekezdés a)-c) pontjainak is, amelyek szerint a közszolgálati jogviszonnyal kapcsolatos perben a jogvita eldöntéséhez szükséges, a közigazgatási szerv működési körében keletkezett iratok tartalmát, az igényelt juttatással összefüggő, vitatott számítások helyességét a közigazgatási szerv köteles igazolni (Kúria Kf.III.45.070/2021/6.).

[25] A perbeli esetben az alperes a szabadságolási ütemterv szabályszerű – alakszerű határozattal elfogadott – jóváhagyását nem igazolta, sőt maga sem állította, hogy arról döntést hozott. Az elsőfokú bíróság ezért a szabadság kiadására vonatkozó hiteles dokumentáció hiányát megalapozottan értékelte a terhére. Az ezzel kapcsolatos ítéleti megállapítás cáfolataként az alperes a fellebbezésében alaptalanul hivatkozott arra, hogy a felperes a szabadságnapjait nem a szabadságtömbben feltüntetettek szerint vette igénybe, mivel a munkáltatónak nem pusztán a tervezett, hanem az ütemterv szerint vagy esetlegesen attól eltérően kiadott szabadságnapok körében is hitelt érdemlő okirati bizonyítékokkal kell rendelkeznie, azok hiányában a szabadságolási ütemtervben szereplő napok ténylegesen igénybe vett szabadságnapokként nem fogadhatók el. A képviselő-testület kötelezettsége, hogy a vele jogviszonyban álló polgármester e minőségben történő működésének idejére olyan személyügyi nyilvántartó rendszert hozzon létre, beleértve a napi munkavégzés és a távollét regisztrálására szolgáló dokumentációt is, amely alkalmas a polgármester foglalkoztatására vonatkozó személyügyi előírások (munkaidő, szabadság kiadása) betartásának ellenőrzésére. A képviselő-testület fentebb írtak alapján fennálló

kötelezettségéből kifolyólag nem fogadható el az alperesnek a szabadságütemezések kapcsán kifejtett álláspontja sem: arra hivatkozás, hogy a perben érintett években az ütemterv alapján jóvá nem hagyott szabadságnapok a felperest nem illetik meg. Az a kérdés ugyanis, hogy a felperes az említett években a szabadságát kivette-e, illetve hány nap szabadságot vett igénybe, hitelt érdemlően az adott évekre vonatkozó szabadságengedélyek alapján lenne igazolható, amely dokumentációval az alperes a perbeli esetben – nem vitatottan – nem rendelkezett, amiért – a fent írt bizonyítási érdekeltségéből fakadóan – felelős, így a szóban forgó kérdésben a bizonyítottság hiánya az ő terhére esik.

[26] Mivel az alperes a felperes kérdéses szabadságnapok megváltására vonatkozó igénye megalapozatlanságát kétséget kizáróan nem tudta bizonyítani, az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg és tekintette úgy, hogy a kereseti igény a szóban forgó 95 nap tekintetében alapos. E megállapítást az alperes azon hivatkozása sem cáfolja, hogy a felperes a képviselő-testületi ülések napirendjére az előző években felhalmozódott szabadságnapjai kiadásának kérdését saját maga nem tűzte ki. Mindebből ugyanis szükségszerűen nem következik, hogy a perbeli időszakban az előző években ki nem vett szabadsága nem halmozódott fel. E tény ugyanis hitelt érdemlően nem roaming hívások, közösségi hálózati fotódokumentáció és nem elsősorban tanúvallomások, hanem szabadságengedélyek alapján lett volna tisztázható. Az ítéltábla ennek kapcsán kiemeli, hogy hitelt érdemlően olyan adat minősül, amely a vele igazolni kívánt konkrét tény bizonyítására utólagosan is ellenőrizhető, egyértelműen azonosítható és a valóságtartalma alátámasztott, igazolásra a tartalmánál, jellegénél fogva vagy más adatokkal egybevetve is alkalmas.

[27] Az ítéltábla nem fogadta el azt az alperesi hivatkozást sem, miszerint a felperes a szabadságát maga állapította meg, hiszen annak kiadásáról – az irányadó jogszabályi rendelkezések tükrében – saját hatáskörben – még az alperes által említett, a képviselő-testület átmeneti működésképtelenségét eredményező Covid járvány időszakában – sem rendelkezhetett. A per iratanyaga alapján ez utóbbi tény, körülmény egyébként sem igazolt.

[28] Mindezek alapján az elsőfokú bíróság okszerűen vont le következtetését arra vonatkozóan, hogy a lefolytatott bizonyítás a felperes 2019. évi arányos, 2020. évi, 2021. évi és 2022. évi arányos szabadságnapjai megváltására vonatkozó kereseti igényének megalapozottságát nem cáfolja.

[29] Az ítéltábla a fellebbezési érvelés mentén vizsgálta, hogy a felperes a szabadságolási kérelme vagy esetlegesen az ütemtervtől való eltéréssel megvalósított-e olyan szándékos magatartást, amely rendeltetésellenes joggyakorlást jelent. E körben az alperes a Fővárosi Ítéltábla I.Kf.700.392/2023/6. számú – egyébként nem precedensképes – ítéletére hivatkozott, amelynek indokolásával egyebekben az ítéltábla jelen tanácsa is egyetértett. A Kttv. 225/C. § (4) bekezdését és a polgármester együttműködési kötelezettségét a Kúria a perbeli esettel nagyfokú hasonlóságot mutató tényállás mellett már a Kf.III.45.061/2022/4. számú ítéletének [36] bekezdésében elemezte, mely során kimondta, hogy „[a] Kttv. 225/C. § (4) bekezdésében rögzített azon szabályból, mely szerint a polgármesternek a szabadságot az esedékesség évében, de legkésőbb a következő év március 31-ig kell igénybe venni vagy

kiadni, a szabadsággal kapcsolatos szabályozás érzékeny egyensúlyára lehet következtetni, amely tekintetében mind a munkáltatói jogkör gyakorlóját, mind a polgármestert fokozottan terhelte a jóhiszeműség, tisztesség és kölcsönös együttműködés [Kttv. 9. § (2) és (3) bekezdése] kötelezettsége. (...) Amennyiben azonban erre mégsem nyílik lehetőség, annak jogkövetkezményeit a Kttv. felróhatóságtól függetlenül rendezni, és kimondja egyrészt, hogy a polgármester előző évi ki nem adott szabadságát a tárgyévi szabadságához hozzá kell számítani [Kttv. 225/C. § (3) bekezdése], (...); másrészt előírja, hogy – új kormányzati szolgálati jogviszony létesítésének hiányában – a szabadságot a jogviszony megszűnését követő 40. napon meg kell váltani [Kttv. 107. § (2) bekezdés b) pontja]. Erre figyelemmel a felperes szabadságmegváltás iránti követelésénél az volt eldöntendő, hogy hány nap ki nem adott szabadsága volt – ami ténykérdés –, és nem kellett vizsgálni, hogy a szabadság kiadása és igénybevétele miatt – kinek felróhatóan – nem történt meg”.

[30] A fent kifejtettek értelmében a polgármesteri jogviszony megszűnésekor ki nem adott szabadság megváltása iránti igény elbírálásánál annak sincs jogi relevanciája és nem szükséges bizonyítást lefolytatni arra nézve, hogy a polgármester a képviselő-testületet a szabadság igénybeviteléről a Kttv. 225/C. § (2) bekezdése szerint miért nem tájékoztatta. Az ítéltábla álláspontja szerint a szabadság kivételének elmulasztása vagy az arról szóló tájékoztatás hiánya miatt rendeltetésellenes joggyakorlás legfeljebb abban az esetben lenne megállapítható, s így a perben az alperes arra vonatkozó konkrét és releváns tényállításai alapján vizsgálendő, ha az érintett személy olyan magatartást tanúsít, amelyből egyértelműen a jogszabályok – akár aktív, akár passzív módon történő – kijátszására irányuló szándéka tűnik ki. Az előbbire példa lehet a szabadságra vonatkozó adatok meghamisítása (szabadságengedély átírása), az utóbbira pedig az az eset, ha az érintett a képviselő-testület felszólítása ellenére nem ad tájékoztatást a szabadságolási ütemtervtől való eltérésről, vagy a felszólítást figyelmen kívül hagyva nem veszi ki a szabadságát. Fontos hangsúlyozni, hogy önmagában a tájékoztatás vagy a szabadság kivételének elmaradása a Kttv. 9. § (2)-(3) bekezdései körébe tartozó jogellenes magatartást nem jelent. Amint arra a Kúria a Kfv.III.45.014/2024/11. számú precedensértékű ítéletében rámutatott, „(...) az ügy egyedi körülményeire figyelemmel, kivételesen – arra történő hivatkozás esetén – értékelni kell azt is, hogy a jegyző a szabadság igénybevitelével összefüggésben a Kttv. 9. § (2) és (3) bekezdésében előírt általános magatartási követelményeknek eleget tett-e”, vagyis az arra vonatkozó vizsgálat az idézett döntés szerint is csak egyedi speciális körülmények fennállása esetén indokolt.

[31] A perbeli ügyben az alperes nem jelölt meg e körbe tartozó konkrét körülményt, a felperes rosszhiszeműen akadályozó magatartását nem bizonyította, így az elsőfokú bíróság helyesen járt el, amikor a szabadság igénybevitelével összefüggésben a felperes Kttv. 9. § (2)-(3) bekezdéseibe ütköző jogellenes magatartását nem állapította meg, illetve nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a képviselő-testület részére nyújtandó tájékoztatás elmaradásának mi volt a valódi oka. Ahogyan nem tévedett akkor sem, amikor az alperes részéről fennálló mulasztásra utalt, hiszen annak nyilatkozatából következik, hogy a perbeli időszakban a szabadság igénybevitelét érintően ellenőrzést – a törvényi kötelezettsége ellenére – nem folytatott. E mulasztás tényét, annak jogfolytonossága okán – a pontosabban meg nem jelölt, de a felek által tartósnak nem nevezett – átmeneti időszakban bekövetkezett jegyzőhiány sem befolyásolja. Mindezekre tekintettel megállapítható, hogy a törvényszék

döntése az alperesi hivatkozás ellenére a Kúria Kfv.III.45.014/2024/11. számú döntésével sem ellentétes.

[32] Az ítéltábla rámutat továbbá, hogy a fenti jogszabályi előírások alapján a munkáltató kötelezettsége nemcsak a megfelelő nyilvántartás vezetésére, a szabadság ütemezésének jóváhagyására, hanem annak igénybevétele „kikényszerítésére” is kiterjed. Erre figyelemmel a munkáltató akkor jár el helyesen, amennyiben a szabadság igénybevételét – szükség esetén – akár jogi eszközök alkalmazásával is biztosítja. A perbeli esetben azonban az alperes arra vonatkozó okirati bizonyítékot nem csatolt, és más bizonyítási eszközt sem bocsájtott a bíróság rendelkezésére, hogy a felperest a szabadságának igénybevételére felszólította, holott az munkáltatói kötelezettsége lett volna.

[33] Hasonlóképpen téves az alperes azon állítása is, miszerint a felperest jogi végzettsége okán a saját szabadságának igénybevétele kapcsán többletfelelősség terheli; ilyen jogszabályi előírás ugyanis nincs, s arra – a fent írt szűk körű kivétellel – a Kttv. 9. § (2)-(3) bekezdései sem teremtenek alapot. E tekintetben relevanciája szintén csak annak lehetett, hogy a munkáltató a szabadság kiadására vonatkozó kötelezettségének mennyiben tett eleget.

[34] Az ítéltábla a fentiekre figyelemmel arra a következtetésre jutott, hogy az elsőfokú bíróság az alperes által állított eljárási és anyagi jogi szabálysértéseket nem valósította meg, eljárása és határozata a Kttv. felhívott rendelkezéseinek, valamint a Kp. 84. § (2) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 346. § (4)-(5) bekezdéseinek megfelel. Tekintettel arra, hogy a szabadság kiadásának (napokban kifejezett) mértéke meghatározásával kapcsolatos nyilvántartási kötelezettség az alperesi munkáltatót terhelte, amely kötelezettségének a jogviszony fennállása alatt a fentebb kifejtettek szerint nem tett eleget, ezen adatok hiányában az ítéltábla – az elsőfokú bírósággal egyetértve – a felperesi szabadságolási és az azzal megegyező tartalmú kereseti kérelemben megjelölt 95 nap szabadság megváltását tartotta indokoltnak.

[35] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság döntését az összecszerűség vonatkozásában is megalapozottnak találta; annak alátámasztására a felperes jogviszony-igazolásán és a 2022. évi bérkartonján szereplő 780.000 forint besorolási illetményt, valamint az annak alapulvételével kiszámított egy napra járó távolléti díjat a törvényszék helytállóan vette figyelembe és az alperest 3.368.182 forint megfizetésére jogszerűen kötelezte.

[36] Mivel az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet keresetet elutasító rendelkezését nem támadta, az ítéltáblának annak kizárólag a fellebbezéssel támadott részét érintően kellett döntést hoznia; a fentiekre tekintettel azt a Kp. 109. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

[37] A pernyertes felperes a másodfokú eljárásban perköltség megtérítését nem kérte, azt a Kp. 99. § (3) bekezdése által felhívott 35. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 81. §

(1)-(2), (5) bekezdései szerint nem számította fel, ezért arról a másodfokú bíróságnak a Pp. 82. § (3) bekezdése alapján rendelkeznie nem kellett.

[38] Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 39. § (1) bekezdésében és 46. § (1) bekezdésében meghatározott mértékű 269.454 forint fellebbezési illeték az alperes Itv. 5. § (1) bekezdés b) pontjában biztosított teljes személyes illetékmentessége folytán a Pp. 102. § (1) és (6) bekezdései értelmében az állam terhén marad.

[39] Az ítéltábla a fellebbezést a Kp. 99. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 77. §-a alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[40] Az ítélet elleni fellebbezés lehetőségét a Kp. 99. § (1) bekezdése zárja ki.

Záró rész

Budapest, 2025. május 27.

dr. Kecskés Zsófia s.k.	dr. Kincsesné dr. Szalai Kornélia s.k.	dr. Szeles Balázs György s.k.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró